

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національної академії

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Володимир ЧЕРНІЙ

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 30 листопада 2023 року, протокол № 23

ВИТЯГ

з протоколу розширеного засідання кафедри публічного управління та адміністрування від 02 вересня 2024 року № 1

Присутні:

кафедра публічного управління та адміністрування: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д. (*науковий керівник*); професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Доценко О.С., доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Дорогих В.М., доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Мартиненко Д.Б., доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А. (*рецензент*); доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Плугатир М.В.; доцент кафедри, доктор політичних наук, кандидат юридичних наук, доцент Співак М.В. (*головуючий*);

кафедра управління та адміністрування навчально-наукового інституту права та психології: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Стрельченко О.Г.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Лупало О.А.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г. (*рецензент*); доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Булик І.Л., доцент кафедри, кандидат юридичних наук Волох О.К., доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Савранчук Л.Л.;

кафедра поліцейського права: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Куліков В.А.; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Золотарьова Н.І.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Варивода В.І.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Білик В.М.;

кафедра економічної безпеки та приватного права: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, професор Герасименко Л. В.; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Тихонова О.В.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Моргун Н.С.;

наукова лабораторія з проблем протидії злочинності ННІ №1: провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Копан О.В.;

наукова лабораторія з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції: завідувач наукової лабораторії, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Костюк В.Л.; старший науковий співробітник, кандидат юридичних наук Корж Є.М.;

відділ організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності: завідувач відділення, кандидат юридичних наук Бондар С.В.

Були присутні 7 докторів наук та 16 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження здобувача кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ Пашко Ірини Станіславівни на тему «Правова інституціоналізація державної служби в Україні», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Здобувачку Пашко Ірину Станіславівну про результати дисертаційного дослідження. У доповіді було обґрунтовано насамперед актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначено мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, здобувачкою доведено до присутніх структуру роботи та основні її положення, сформульовано та обґрунтовано наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Державна служба є ключовим елементом державного управління, від її ефективного функціонування залежить послідовний і сталий розвиток держави. За необхідності забезпечення в Україні ефективного державного управління, здійснення адміністративної реформи значущими стають теоретико-методологічні дослідження формування та розвитку правового інституту державної служби в сучасній Україні. Стратегічним напрямом інституційних змін у системі національного державного управління в Україні є трансформація наявної моделі державної влади, запровадження принципів децентралізації та субсидіарності, упровадження в українські реалії ефективного міжнародного досвіду реформування правового інституту державної служби.

Для того щоб висвітлити сутність правового інституту державної служби, аспекти його сучасного стану, слід ретельно дослідити процес його становлення, виявити особливості процесу правової інституціоналізації.

З'ясування особливостей правової інституціоналізації державної служби на різних історичних етапах державної служби є важливим з огляду на те, що досягнути стан й особливості державної служби в Україні можна лише керуючись тими фактами, які вже наявні та підлягають науковому осмисленню. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві, зміна пріоритетів у державотворенні спонукають вітчизняну науку державного управління до пошуку таких моделей державної служби, що ґрунтуються на врахуванні визначальних особливостей становлення державно-владних інститутів.

Зазначене актуалізує необхідність пошуку наукового обґрунтування шляхів істотного поліпшення діяльності апарату державної служби, зміцнення потенціалу й авторитету держави, наближення його до потреб людей.

Вивченню теоретичних і практичних аспектів розвитку державної служби присвятили свої праці такі вітчизняні вчені: В. Бакуменко, М. Білінська, Т. Василевська, К. Ващенко, Н. Гончарук, Л. Гонюкова, С. Дубенко, Н. Калашник, В. Козаков, І. Клименко, М. Лахижа, Д. Летучий, Н. Липовська, Н. Нижник, О. Оболенський, В. Олуйко, І. Пантелейчук, Л. Пашко, Т. Пахомова, Л. Приходченко, А. Рачинський, А. Семенченко, С. Серьогін, А. Сіцінський, І. Сурай, С. Хаджирадєва, В. Чмига, І. Шпекторенко та ін.

З-поміж праць іноземних науковців слід виокремити роботи Л. Гофмана, Ж. Зіллера, Дж. Огера, К. Роджерса, Дж. Роланда, Д. Сьюпера, К. Худа, Е. Шейн. Досліджували проблематику інституту державної служби українські вчені С. Дубенко, Є. Літвінцев, В. Лобанов, а також іноземні науковці, а саме Н Меннінг, Н. Парісон та ін.

Проблематику правової інституціоналізації державної служби в Україні висвітлено в працях українських дослідників, а саме: В. Авер'янова, В. Бебика, Л. Гонюкової, І. Клименко, А. Семенченка та ін. Учені напрацювали теоретичні положення щодо модернізації державного управління та державної служби, розробили сучасну парадигму її розвитку. Превалює тенденція висвітлення процесів професіоналізації, розвитку лідерства на державній службі, упровадження європейських стандартів тощо.

Водночас недостатньо дослідженим є питання особливостей правової інституціоналізації державної служби в Україні в умовах трансформації системи публічної влади, зокрема в умовах чинників глобалізації, виконання зобов'язань, які взяла Україна за умовами співпраці із суб'єктами – партнерами щодо колективної безпеки, щодо асоціації з Європейським Союзом, реформи децентралізації в Україні.

Зазначене актуалізує обрану тему, яка передбачає обґрунтування теоретичних підходів правової інституціоналізації державної служби та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізмів правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні.

Обрана тема дисертаційного дослідження пов'язана з реалізацією основних положень нормативно-правових актів і програмних документів, що визначають пріоритети наукових досліджень щодо реформування правоохоронної системи в Україні, тому це дослідження узгоджується з положеннями указів Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019

«Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»; від 11 травня 2023 року № 273/2023 «Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки»; Тематикою наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки, затвердженою наказом МВС України від 11 червня 2020 року № 454; Стратегічним планом розвитку Національної академії внутрішніх справ на 2018–2024 роки, затвердженим рішенням Вченої ради НАВС від 27 лютого 2018 року; Основними напрямками наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки, затвердженими рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 21 грудня 2020 року (протокол № 23).

Метою дисертаційної роботи є виявлення особливостей правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізмів інституціоналізації.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі *завдання*:

- розглянути теоретичні підходи до правової інституціоналізації державної служби;
- проаналізувати нормативний зміст державної служби України;
- дослідити державну службу як правовий інституціональний комплекс;
- висвітлити поняття та завдання правової інституціоналізації державної служби;
- дослідити правове регулювання інституціоналізації державної служби та окреслити фактори дестабілізації на державній службі;
- визначити напрями посилення ролі державних службовців на сучасному етапі правової інституціоналізації державної служби;
- окреслити європейські стандарти правової інституціоналізації державної служби;
- схарактеризувати моделі правової інституціоналізації державної служби в США та розробити відповідні пропозиції для України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у процесі правової інституціоналізації державної служби.

Предмет дослідження – правова інституціоналізація державної служби в Україні.

Дослідження особливостей правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні ґрунтується на застосуванні комплексу взаємопов'язаних і взаємодоповнюваних загальнонаукових та спеціальних методів наукових досліджень, що спрямовані на досягнення високого ступеня обґрунтованості й достовірності наукових результатів. Метод узагальнення й систематизації сприяв з'ясуванню теоретико-методологічних засад дослідження особливостей правової інституціоналізації державної служби в Україні, зокрема встановлено ступінь дослідженості цієї проблеми, представлення її в науковій літературі. Історичний метод застосовано для висвітлення особливостей становлення державної служби, еволюції формування та розвитку інституту державної служби. Логіко-семантичний метод надав можливість визначити поняття за допомогою аналізу проблем державної служби. Методи аналізу й синтезу

сприяли вчиненню об'єкта і предмета дослідження. Метод порівняння надав можливість уточнити й розширити понятійно-термінологічний апарат дисертаційної роботи. Також застосовано порівняльно-правовий підхід для визначення напрямів законодавчого забезпечення формування та розвитку інституту державної служби в Україні. За допомогою формально-логічного методу окреслено логіку нормативно-правового забезпечення розвитку інституту державної служби. Системно-структурний метод застосовано для аналізу сутності правової інституціоналізації державної служби в різноманітті зв'язків, системи цінностей, пріоритетів держави в цьому процесі.

Компаративний метод сприяв визначенню можливостей впровадження в Україні досягнень правової інституціоналізації державної служби в країнах Європейського Союзу, США, удосконалення системи державної служби в Україні, обґрунтування теоретико-правових основ подальшого розвитку державної служби. Методи прогнозування та моделювання надали можливість виявити основні тенденції правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні, визначити шляхи підвищення ефективності інституту державної служби та напрями реформування системи й розбудови структури законодавства про державну службу в Україні.

Емпіричну базу дослідження становлять наукові праці фахівців у галузі адміністративного права, загальної теорії держави і права, інших галузевих наук, науки державного управління, теорії управління, філософії управління, політичних наук, а також норми Конституції України, чинних нормативно-правових актів, які визначають правові засади становлення, розвитку державної служби (публічної служби). Дослідження ґрунтується на даних офіційної статистики, результатах соціологічних вимірювань.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є комплексним дослідженням, спрямованим на розроблення практичних рекомендацій з удосконалення правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні. Зокрема, у роботі:

уперше:

- запропоновано класифікацію завдань державної служби залежно від ключових сфер, у яких здійснюють публічне управління: соціальні, політичні, правові, економічні, організаційні. За сферами суспільного життя їх розподілено на: економічні, соціальні, політичні, духовні тощо; за часом реалізації або досягнення: короткострокові, середньострокові, довгострокові; за рівнем суспільної важливості: стратегічні, що пов'язані з якістю життя суспільства, його збереженням чи перетворенням, тактичні, що визначають конкретні дії в часі та просторі для реалізації стратегічних завдань; за ступенем досягнення результатів: проміжні й кінцеві;

- на підставі дослідження симбіозу часового, просторового, подієвого та змістового критеріїв запропоновано періодизацію правового регулювання державної служби: перший період (1993–2010) – пострадянського формування державної служби в Україні; другий (2011–2015) – період концептуального осмислення державної служби в незалежній Україні; третій (з 2016 року й

донині) – євроорієнтований, причому інституціоналізація державної служби на цьому періоді не набула завершеного вигляду;

- визначено поняття правової інституціоналізації державної служби, що полягає в нормотворчій, владній, цілеспрямованій діяльності уповноважених суб'єктів політичного й адміністративного рівнів щодо забезпечення формування та реалізації державної політики, підтримання постійного контакту між політичною владою, державними службовцями та суспільством шляхом правового врегулювання взаємодії сукупності елементів державної служби з метою забезпечення динамічного переходу цього інституту від одного етапу до іншого, підтримки чи зміни правового інституціонального стану державної служби. Взаємодія політичного й адміністративного рівнів управління державною службою має бути спрямована на недопущення автономного прийняття політичних рішень і встановлення правил для своєї діяльності. Політичну ефективність інституціонального управління державною службою слід оцінювати через аналіз реального впливу інституту на зміну показників соціально-економічного розвитку країни;

удосконалено:

- наукові підходи до визначення понять «інституціоналізація державної служби», «правова інституціоналізація державної служби». Це процес визначення та закріплення правових норм, упорядкування і формалізації сталих відносин між складовими державної служби, зведення їх у систему, орієнтовану на задоволення найважливіших суспільних потреб у вигляді законів, інших соціальних норм або усталеного порядку, що підвищує її результативність та ефективність. Правова інституціоналізація державної служби є незавершеним процесом з ознаками європейської інтеграції;

- характеристику ознак державної служби як правової інституціональної системи, що охоплює основні структурні елементи та системоутворювальні чинники: наявність спільної мети; усвідомлення виконання кожним елементом системи власних завдань, які впливають із загальної мети; ієрархічні відносини між елементами системи та їх координація; наявність зворотного зв'язку між керівними й керованими елементами системи. Водночас цей перелік елементів інституту державної служби не є вичерпним і в процесі здійснення змін або реформ може мати іншу конфігурацію;

набули подальшого розвитку:

- підходи до визначення рівнів інституціональної організації державної служби як складного комплексного утворення, зокрема виокремлено особистісний, структурний, нормативний і технічний рівні;

- теоретичні положення щодо поняття «правовий інститут державної служби». Це цілісний інституціональний комплекс, у якому завдяки нормативно-правовим актам, нормам, правилам, традиціям регламентовано діяльність осіб, що забезпечують функціонування державних органів. Поєднання окремих компонентів інституту державної служби дає змогу набути державній службі нових інституціональних рис, що не властиві окремим її

компонентам, а виникають завдяки інституціональній взаємодії цих компонентів;

– характеристика міжнародного досвіду, передусім країн Європейського Союзу, США, а також відповідні пропозиції з удосконалення інституціонального середовища державної служби.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що обґрунтовані теоретичні та науково-практичні положення, висновки й рекомендації щодо правової інституціоналізації державної служби ураховані й використані у: науково-дослідній сфері; законотворчій діяльності; правозастосовній діяльності; освітньому процесі.

Основні результати дисертаційного дослідження апробовані на науково-практичних конференціях за міжнародною участю, зокрема всеукраїнських, науково-практичних семінарах та круглих столах.

Загальні положення дослідження висвітлено в 12 наукових публікаціях, із них три статті опубліковано в наукових фахових виданнях України з права, одна стаття – у зарубіжному науковому фаховому виданні, окремий підрозділ у колективній монографії, а також п'ять тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій, семінарів і круглих столів.

Після закінчення доповіді здобувачу присутніми були поставлені наступні питання:

Лупало О.А.: Що, на Вашу думку, являє собою інституціоналізація державної служби?

Відповідь: Дякую за запитання. За результатами дослідження можливо стверджувати, що інституціоналізація державної служби – це процес визначення і закріплення соціальних норм, правил та впорядкування і формалізації сталих відносин між складовими елементами державної служби, зведення їх у систему, орієнтовану на задоволення найважливіших суспільних потреб у вигляді законів, соціальних норм або заведеного порядку, що підвищує її результативність та ефективність.

Управління інституціональним розвитком державної служби полягає в регулюванні взаємодії сукупності елементів та підсистем інституту державної служби з метою забезпечення переходу інституту з одного етапу на інший, підтримці чи зміні інституціонального стану державної служби в загальній інституціональній конфігурації державного управління, держави і суспільства. У контексті обґрунтування комплексного характеру державної служби як інституціональної організації і складного комплексного утворення слід виділити кілька рівнів: особистісний; структурний; нормативний; технічний..

Доценко О.С.: В чому полягає, на Вашу думку, сутність гендерної політики в системі державної служби?

Відповідь: Дякую за запитання. Сутність гендерної політики в системі державної служби полягає в послідовному здійсненні конструктивних дій, спрямованих на утвердження гендерної рівності в органах державної влади, що передбачає: – гарантування прав та свобод жінок і чоловіків та рівних можливостей у користуванні цими правами й свободами; – створення

однакових умов для самореалізації, розвитку лідерських якостей та набуття людиною соціального статусу відповідно до потреб, інтересів і здібностей жінки та чоловіка; – визнання того, що мають бути враховані специфічні інтереси жінок і чоловіків під час розробки програм та проєктів; – справедливе ставлення до жінок і чоловіків та до оцінювання результатів їхньої діяльності; – забезпечення однакових можливостей для жінок і чоловіків робити свій внесок у політичний, соціальний, економічний і культурний розвиток; – гарантування прав щодо доступу чоловіків і жінок до розподілу економічних і соціальних ресурсів; – сприяння розвитку партнерства між жінками і чоловіками на основі принципів демократії; – створення передумов формування гендерно збалансованого державного кадрового апарату, особливо його керівного складу. Забезпечення гендерної рівності визнавалося одним із першочергових завдань реалізації державної кадрової політики відповідно до Стратегії державної кадрової політики. Статтею 16 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» проголошено забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування тощо..

Золотарьова Н.І. Від чого залежить підвищення ролі державних службовців на сучасному етапі інституціоналізації державної служби?

Відповідь: Дякую за запитання. Підвищення ролі державних службовців на сучасному етапі інституціоналізації державної служби значною мірою залежить від такого індикатору професійних якостей державного службовця як оволодіння відповідними професійними навичками, які використовуються у повсякденній діяльності, це такі як:

- розробка організаційних та соціально-економічних проєктів;
- планування діяльності (залежно від професійної компетенції) щодо реалізації цілей та завдань організаційних та соціально-економічних проєктів;
- планування та організація виконання персональних професійних завдань;
- регламентація дій у процесі виконання планів та вирішення професійних завдань;
- нормування ресурсів у відповідності до потреби виконання обов'язків державних службовців;
- формування організаційної структури, апарату організації;
- розробка системи мотивації діяльності державних службовців, що ґрунтується на принципах професійної та соціальної справедливості;
- організація конструктивної взаємодії та співробітництва між структурними підрозділами організації та державних службовців між собою;
- делегування повноважень, навчання підлеглих та створення умов для їхнього професійного розвитку;
- прогресивний розвиток професійних груп та організації загалом;
- попередження та конструктивне вирішення конфліктів між державними службовцями у професійних групах та організації в цілому..

Савранчук Л.Л.: Чи визначаєте Ви пріоритети щодо вдосконалення кадрового забезпечення державної служби в Україні?

Відповідь: Дякую за запитання. Запропоновано визначити низку пріоритетів щодо вдосконалення кадрового забезпечення державної служби як передумови підвищення ролі державних службовців на сучасному етапі інституціоналізації державної служби, а саме: удосконалення системи управління державою на основі сучасних принципів та технології управління персоналом; формування деталізованої системи кваліфікаційних вимог до претендентів на заміщення посад державної служби та державних службовців, орієнтованої на результативне та ефективне здійснення функцій державного органу; підвищення якості процедури відбору громадян, які претендують на заміщення посад державної служби розвиток системи комплексної оцінки державних службовців, включаючи оцінку особистісно-професійного потенціалу; забезпечення безперервного професійного розвитку державних службовців; підвищення престижу громадянської служби серед молоді, зокрема. за рахунок удосконалення системи мотивації державних службовців; розширення інформаційної відкритості державної служби та громадської участі, у тому числі за рахунок розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Тихонова О.В. Які ключові пропозиції у Вашій роботі за результатами дослідження зарубіжного досвіду інституціоналізації державної служби?

Відповідь. Дякую за запитання. Дослідивши міжнародні практики і шляхи удосконалення інституціонального середовища державної служби за допомогою проведеного аналізу європейських стандартів та вивчення моделей організації державної служби в Данії, Польщі, Німеччині, Великій Британії, Франції та Сінгапурі можливо дійти висновку, що існує необхідність створення та застосовування у функціонуванні державної служби Концепції «Добре управління» (Good Governance), яка діє у межах програми розвитку ООН. Саме вона вміщує у собі відповідні механізми, процеси, інститути, управлінські інструменти за допомогою яких громадяни спроможні виражати свої власні інтереси та реалізовувати законні права. Основоположними засадами запропонованої Концепції є: вільна участь громадян у прийнятті відповідних рішень; прозорість та відкритість щодо отриманих доходів; прозорість у прийнятті рішень, дій, реалізації завдань; своєчасна реакція громадськості на прийняті рішення державними службовцями; вільний доступ до звітних документів державних службовців щодо прийняття рішень щодо задоволення потреб громадян тощо.

Крім того, слід впровадити тверді та непорушні критерії оцінювання компетентних здібностей державних службовців та оцінювання результатів їх діяльності на встановленому випробувальному терміні; впровадити належну систему контролю якості виконання професійних обов'язків державних службовців, що матиме стимулюючий та заохочуючий характер, який буде ефективно впливати на вдосконалення професійної діяльності та якості виконання ними усієї роботи.

Головуючий: Є ще запитання? Немає. Переходимо до обговорення дисертації. Слово надається науковому керівнику.

Науковий керівник, доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д., який зазначив, що підготовлена Пашко Іриною Станіславівною дисертація на тему «Правова інституціоналізація державної служби в Україні» є результатом наполегливої науково-теоретичної діяльності.

Індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план Пашко Ірина Станіславівна виконала у повному обсязі.

Зміст дисертації відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності. Дисертація є самостійною, завершеною роботою. Предметне поле дослідження сформовано з використанням відповідних загальнонаукових принципів. Дисертаційна робота має яскраво виражений об'єктно-орієнтований характер, що і зумовило пошук підходів та способів визначення правової інституціоналізації державної служби в Україні з використанням найпридатніших положень зарубіжного досвіду. Поставлені завдання та вибрані методи дослідження дозволили автору досягнути мету дослідження. У виконаному дослідженні слід відзначити комплексність розробок автора, логіку дослідження, переконливість подання матеріалу, обґрунтованість розробок, науковий стиль їхнього надання. Відмітною рисою дослідження є ґрунтовний теоретичний базис дослідження.

Проведене дослідження дозволило автору отримати низку наукових результатів, яким властива наукова новизна, формулювання якої дає підстави визнати його змістовим та обґрунтованим. Сформульовані у дисертації пропозиції використовуються у практичній діяльності публічної адміністрації.

Дисертація є самостійною, завершеною роботою, написаною зрозумілою, юридично і літературно грамотною мовою. Оформлення дисертації відповідає встановленим МОН України вимогам.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор - Пашко Ірина Станіславівна - заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вчентій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г. підкреслила, що виконане Пашко Іриною Станіславівною дисертаційне дослідження виконано якісно та на високому науковому рівні. Основні результати досліджень авторкою достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. Позитивним моментом роботи є вміння авторки обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал.

Мета роботи полягає у виявленні особливостей правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізмів правової інституціоналізації досягнута.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є одним із перших комплексних досліджень, спрямованих на розроблення практичних рекомендацій з формування та удосконалення правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні.

У дисертації автором поставлено та вирішено низку важливих завдань, а саме: розглянуто теоретичні підходи до правової інституціоналізації державної служби; проаналізовано нормативний зміст державної служби України; досліджено державну службу як правовий інституціональний комплекс; висвітлено поняття та завдання правової інституціоналізації державної служби; досліджено правове регулювання інституціоналізації державної служби та окреслити фактори дестабілізації на державній службі; визначено напрями посилення ролі державних службовців на сучасному етапі правової інституціоналізації державної служби; окреслено європейські стандарти правової інституціоналізації державної служби; схарактеризовано моделі правової інституціоналізації державної служби в США та розробити відповідні пропозиції для України.

Для досягнення вказаних завдань авторка дуже логічно побудувала структуру роботи та окреслила завдання дослідження, також вдалим є вибір низки загальнонаукових та спеціально-правових методів пізнання, застосування яких визначались об'єктом та предметом дослідження.

Відтак, авторкою здійснено значний обсяг роботи. У дослідженні вдало, послідовно та логічно викладено і розкрито головні питання, зазначені у змісті. Все це дає підстави вважати, що мета дослідження досягнута, а його завдання реалізовані. Все вищенаведене свідчить про те, що кваліфікаційна наукова праця є завершеною, виконаною самостійно та відповідає вимогам, які висуваються для подібного виду робіт.

Все вищенаведене свідчить про те, що дисертаційне дослідження є завершеним, виконане самостійно та відповідає вимогам, які висуваються для подібного виду наукових праць.

В цілому, як свідчить зміст роботи, до захисту подано завершене наукове дослідження, яке містить низку наукових положень, що у своїй сукупності роблять значний внесок у наукову теорію та правозастосовну діяльність. Загальна оцінка роботи є позитивною, дисертація може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А. зазначила, що актуальність дисертаційної роботи Пашко І.С. не викликає сумнівів і полягає у тому, щоб на підставі комплексного аналізу наукових, науково-публіцистичних джерел та чинного національного законодавства, узагальнення практики його реалізації та міжнародного досвіду визначено підходи до правової інституціоналізації державної служби в Україні.

Проведений аналіз кваліфікаційної наукової праці дозволяє стверджувати, що в результаті проведеного дослідження авторка досягнула визначеної мети та вирішила поставлені завдання. При цьому сформульовані висновки та пропозиції є достатньо аргументовані та оригінальні, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці. Питання, які розглядаються в кваліфікаційній науковій праці, автором розкриті на високому методологічному рівні.

Відтак, автором здійснено значний обсяг роботи. У дослідженні вдало, послідовно та логічно викладено і розкрито головні питання, зазначені у змісті. Все це дає підстави вважати, що мета дослідження досягнута, а його завдання реалізовані. При цьому сформульовані висновки та пропозиції є достатньо аргументовані та оригінальні, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці.

Питання, які розглядаються в дисертації, автором розкриті на досить високому методологічному рівні.

Слід зазначити, що дисертація Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні» виконана на високому рівні та відповідає вимогам МОН України, що ставляться до дисертацій та може бути рекомендована до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Кандидат юридичних наук, доцент Дорогих В.М., який відзначив, що Пашко Ірина Станіславівна у своїй кваліфікаційній науковій праці досягла поставленої мети. Авторкою чітко окреслені і логічно побудовані мета та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні та методичні підходи щодо їх виконання, розроблено і апробовано відповідні пропозиції, які у своїй комплексності є науковим шляхом вирішення намічених завдань.

У дисертації запропоновано низку нових положень, змін до чинного законодавства України, вивчено зарубіжний досвід, сформульовано висновки, що мають важливе теоретичне і практичне значення. Так, на схвалення заслуговує сформульовано авторкою наукове розуміння використання європейських стандартів правової інституціоналізації державної служби. Отже, кваліфікаційна наукова праця є самостійним, завершеним, комплексним дослідженням, в якому обґрунтовується низка наукових положень та висновків, нових у теоретичному плані й важливих для юридичної практики, що у сукупності вирішують завдання науки адміністративного права.

Доктор юридичних наук, професор Копан О.В. зазначив, що здобувачкою продемонстровано високий рівень апробації дисертації, основні ідеї та висновки яких, лягли в основу наукових позицій. Заслуговує уваги наукові узагальнення, щодо визначення напрямів посилення ролі державних службовців на сучасному етапі правової інституціоналізації державної служби

Все це дозволяє обґрунтувати висновок про високий рівень основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній науковій праці, їхню репрезентативність. Тому, подане дисертаційне

дослідження має закінчений вигляд. Його зміст має внутрішню логічну побудову.

Таким чином, дисертаційне дослідження є самостійним, завершеним, комплексним, в якому обґрунтовується низка наукових положень та висновків, нових у теоретичному плані й важливих для юридичної практики, що у сукупності вирішують завдання науки адміністративного права.

Кандидат юридичних наук Волох О.К. зазначив, що ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації визначається декількома обставинами. Перш за все, авторка достатньо повно вивчила та проаналізувала наукову літературу як загальнотеоретичного, так і спеціального характеру, яка стосувалася тематики дослідження. Варто відзначити сумлінне використання Пашко І.С. різнопланової джерельної бази, які стосуються проблематики дослідження. Здобувачка використовує об'єктивну критику і науковий стиль полеміки, зрозумілу та логічну мову викладу, що вказує на вдало обрану власну методіку дослідження та раціональне використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому що у відповідності до змісту та характеру розглянутих питань дисертація є одним із перших комплексних досліджень, спрямованих на розроблення практичних рекомендацій з формування та удосконалення правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні. Тому дисертаційна робота Пашко І.С. заслуговує на рекомендацію до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Пашко Ірина Станіславівна висловила виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції її подальших науково-дослідних планів.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні»

Дисертація Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні», яка подана на здобуття доктора філософії за спеціальністю 081 – Право, є цілісною, завершеною науковою працею.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Державна служба є ключовим елементом державного управління, від її ефективного функціонування залежить послідовний і сталий розвиток держави. За необхідності забезпечення в Україні ефективного державного управління, здійснення адміністративної реформи значущими стають теоретико-методологічні дослідження формування та розвитку правового інституту державної служби в сучасній Україні. Стратегічним напрямом інституційних

змін у системі національного державного управління в Україні є трансформація наявної моделі державної влади, запровадження принципів децентралізації та субсидіарності, упровадження в українські реалії ефективного міжнародного досвіду реформування правового інституту державної служби.

Для того щоб висвітлити сутність правового інституту державної служби, аспекти його сучасного стану, слід ретельно дослідити процес його становлення, виявити особливості процесу правової інституціоналізації. З'ясування особливостей правової інституціоналізації державної служби на різних історичних етапах державної служби є важливим з огляду на те, що досягнути стан й особливості державної служби в Україні можна лише керуючись тими фактами, які вже наявні та підлягають науковому осмисленню. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві, зміна пріоритетів у державотворенні спонукають вітчизняну науку державного управління до пошуку таких моделей державної служби, що ґрунтуються на врахуванні визначальних особливостей становлення державно-владних інститутів.

Зазначене актуалізує необхідність пошуку наукового обґрунтування шляхів істотного поліпшення діяльності апарату державної служби, зміцнення потенціалу й авторитету держави, наближення його до потреб людей.

Вивченню теоретичних і практичних аспектів розвитку державної служби присвятили свої праці такі вітчизняні вчені: В. Бакуменко, М. Білинська, Т. Василевська, К. Ващенко, Н. Гончарук, Л. Гонюкова, С. Дубенко, Н. Калашник, В. Козаков, І. Клименко, М. Лахижа, Д. Летучий, Н. Липовська, Н. Нижник, О. Оболенський, В. Олуйко, І. Пантелейчук, Л. Пашко, Т. Пахомова, Л. Приходченко, А. Рачинський, А. Семенченко, С. Серьогін, А. Сіцінський, І. Сурай, С. Хаджирадєва, В. Чмига, І. Шпекторенко та ін.

З-поміж праць іноземних науковців слід виокремити роботи Л. Гофмана, Ж. Зіллера, Дж. Огера, К. Роджерса, Дж. Роланда, Д. Сьюпера, К. Худа, Е. Шейн. Досліджували проблематику інституту державної служби українські вчені С. Дубенко, Є. Літвінцев, В. Лобанов, а також іноземні науковці, а саме Н Меннінг, Н. Парісон та ін.

Проблематику правової інституціоналізації державної служби в Україні висвітлено в працях українських дослідників, а саме: В. Авер'янова, В. Бебика, Л. Гонюкової, І. Клименко, А. Семенченка та ін. Учені напрацювали теоретичні положення щодо модернізації державного управління та державної служби, розробили сучасну парадигму її розвитку. Превалює тенденція висвітлення процесів професіоналізації, розвитку лідерства на державній службі, упровадження європейських стандартів тощо.

Водночас недостатньо дослідженим є питання особливостей правової інституціоналізації державної служби в Україні в умовах трансформації системи публічної влади, зокрема в умовах чинників глобалізації, виконання зобов'язань, які взяла Україна за умовами співпраці із суб'єктами – партнерами щодо колективної безпеки, щодо асоціації з Європейським Союзом, реформи децентралізації в Україні.

Зазначене актуалізує обрану тему, яка передбачає обґрунтування теоретичних підходів правової інституціоналізації державної служби та

розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізмів правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Обрана тема дисертаційного дослідження пов'язана з реалізацією основних положень нормативно-правових актів і програмних документів, що визначають пріоритети наукових досліджень щодо реформування правоохоронної системи в Україні, тому це дослідження узгоджується з положеннями указів Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»; від 11 травня 2023 року № 273/2023 «Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки»; Тематикою наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки, затвердженою наказом МВС України від 11 червня 2020 року № 454; Стратегічним планом розвитку Національної академії внутрішніх справ на 2018–2024 роки, затвердженим рішенням Вченої ради НАВС від 27 лютого 2018 року; Основними напрямками наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки, затвердженими рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 21 грудня 2020 року (протокол № 23).

Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 30 листопада 2023 року, протокол № 23.

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертаційної роботи є виявлення особливостей правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізмів інституціоналізації.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі *завдання*:

- розглянути теоретичні підходи до правової інституціоналізації державної служби;
- проаналізувати нормативний зміст державної служби України;
- дослідити державну службу як правовий інституціональний комплекс;
- висвітлити поняття та завдання правової інституціоналізації державної служби;
- дослідити правове регулювання інституціоналізації державної служби та окреслити фактори дестабілізації на державній службі;
- визначити напрями посилення ролі державних службовців на сучасному етапі правової інституціоналізації державної служби;
- окреслити європейські стандарти правової інституціоналізації державної служби;
- схарактеризувати моделі правової інституціоналізації державної служби в США та розробити відповідні пропозиції для України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у процесі правової інституціоналізації державної служби.

Предмет дослідження – правова інституціоналізація державної служби в Україні.

Методи дослідження. Дослідження особливостей правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні ґрунтується на застосуванні комплексу взаємопов'язаних і взаємодоповнюваних загальнонаукових та спеціальних методів наукових досліджень, що спрямовані на досягнення високого ступеня обґрунтованості й достовірності наукових результатів. Метод узагальнення й систематизації сприяв з'ясуванню теоретико-методологічних засад дослідження особливостей правової інституціоналізації державної служби в Україні, зокрема встановлено ступінь дослідженості цієї проблеми, представлення її в науковій літературі. Історичний метод застосовано для висвітлення особливостей становлення державної служби, еволюції формування та розвитку інституту державної служби. Логіко-семантичний метод надав можливість визначити поняття за допомогою аналізу проблем державної служби. Методи аналізу й синтезу сприяли вчиненню об'єкта і предмета дослідження. Метод порівняння надав можливість уточнити й розширити понятійно-термінологічний апарат дисертаційної роботи. Також застосовано порівняльно-правовий підхід для визначення напрямів законодавчого забезпечення формування та розвитку інституту державної служби в Україні. За допомогою формально-логічного методу окреслено логіку нормативно-правового забезпечення розвитку інституту державної служби. Системно-структурний метод застосовано для аналізу сутності правової інституціоналізації державної служби в різноманітті зв'язків, системи цінностей, пріоритетів держави в цьому процесі.

Компаративний метод сприяв визначенню можливостей впровадження в Україні досягнень правової інституціоналізації державної служби в країнах Європейського Союзу, США, удосконалення системи державної служби в Україні, обґрунтування теоретико-правових основ подальшого розвитку державної служби. Методи прогнозування та моделювання надали можливість виявити основні тенденції правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні, визначити шляхи підвищення ефективності інституту державної служби та напрями реформування системи й розбудови структури законодавства про державну службу в Україні.

Емпіричну базу дослідження становлять наукові праці фахівців у галузі адміністративного права, загальної теорії держави і права, інших галузевих наук, науки державного управління, теорії управління, філософії управління, політичних наук, а також норми Конституції України, чинних нормативно-правових актів, які визначають правові засади становлення, розвитку державної служби (публічної служби). Дослідження ґрунтується на даних офіційної статистики, результатах соціологічних вимірювань.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є комплексним дослідженням, спрямованим на розроблення практичних рекомендацій з удосконалення правової інституціоналізації державної служби в сучасній Україні. Зокрема, у роботі:

уперше:

– запропоновано класифікацію завдань державної служби залежно від ключових сфер, у яких здійснюють публічне управління: соціальні, політичні,

правові, економічні, організаційні. За сферами суспільного життя їх розподілено на: економічні, соціальні, політичні, духовні тощо; за часом реалізації або досягнення: короткострокові, середньострокові, довгострокові; за рівнем суспільної важливості: стратегічні, що пов'язані з якістю життя суспільства, його збереженням чи перетворенням, тактичні, що визначають конкретні дії в часі та просторі для реалізації стратегічних завдань; за ступенем досягнення результатів: проміжні й кінцеві;

– на підставі дослідження симбіозу часового, просторового, подієвого та змістового критеріїв запропоновано періодизацію правового регулювання державної служби: перший період (1993–2010) – пострадянського формування державної служби в Україні; другий (2011–2015) – період концептуального осмислення державної служби в незалежній Україні; третій (з 2016 року й донині) – євроорієнтований, причому інституціоналізація державної служби на цьому періоді не набула завершеного вигляду;

– визначено поняття правової інституціоналізації державної служби, що полягає в нормотворчій, владній, цілеспрямованій діяльності уповноважених суб'єктів політичного й адміністративного рівнів щодо забезпечення формування та реалізації державної політики, підтримання постійного контакту між політичною владою, державними службовцями та суспільством шляхом правового врегулювання взаємодії сукупності елементів державної служби з метою забезпечення динамічного переходу цього інституту від одного етапу до іншого, підтримки чи зміни правового інституціонального стану державної служби. Взаємодія політичного й адміністративного рівнів управління державною службою має бути спрямована на недопущення автономного прийняття політичних рішень і встановлення правил для своєї діяльності. Політичну ефективність інституціонального управління державною службою слід оцінювати через аналіз реального впливу інституту на зміну показників соціально-економічного розвитку країни;

удосконалено:

– наукові підходи до визначення понять «інституціоналізація державної служби», «правова інституціоналізація державної служби». Це процес визначення та закріплення правових норм, упорядкування і формалізації сталих відносин між складовими державної служби, зведення їх у систему, орієнтовану на задоволення найважливіших суспільних потреб у вигляді законів, інших соціальних норм або усталеного порядку, що підвищує її результативність та ефективність. Правова інституціоналізація державної служби є незавершеним процесом з ознаками європейської інтеграції;

– характеристику ознак державної служби як правової інституціональної системи, що охоплює основні структурні елементи та системоутворювальні чинники: наявність спільної мети; усвідомлення виконання кожним елементом системи власних завдань, які впливають із загальної мети; ієрархічні відносини між елементами системи та їх координація; наявність зворотного зв'язку між керівними й керованими елементами системи. Водночас цей перелік елементів інституту державної

служби не є вичерпним і в процесі здійснення змін або реформ може мати іншу конфігурацію;

набуло подальшого розвитку:

– підходи до визначення рівнів інституціональної організації державної служби як складного комплексного утворення, зокрема виокремлено особистісний, структурний, нормативний і технічний рівні;

– теоретичні положення щодо поняття «правовий інститут державної служби». Це цілісний інституціональний комплекс, у якому завдяки нормативно-правовим актам, нормам, правилам, традиціям регламентовано діяльність осіб, що забезпечують функціонування державних органів. Поєднання окремих компонентів інституту державної служби дає змогу набуту державній службі нових інституціональних рис, що не властиві окремим її компонентам, а виникають завдяки інституціональній взаємодії цих компонентів;

– характеристика міжнародного досвіду, передусім країн Європейського Союзу, США, а також відповідні пропозиції з удосконалення інституціонального середовища державної служби.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що обґрунтовані теоретичні та науково-практичні положення, висновки й рекомендації щодо правової інституціоналізації державної служби ураховані й використані у:

– науково-дослідній сфері – для подальшого наукового вивчення теоретико-методологічних проблем правової інституціоналізації державної служби (акти впровадження Національної академії внутрішніх справ, Національної академії державного управління при Президентові України);

– законотворчій діяльності – для вдосконалення чинного законодавства про державну службу (акт впровадження Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнародних відносин Верховної Ради України);

– правозастосовній діяльності – для вдосконалення процедур прийняття громадян на державну службу, її проходження, звільнення з державної служби (акти впровадження Полтавської обласної державної адміністрації, Харківської обласної військової адміністрації, Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції у Миколаївській області Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, Полтавського обласного центру зайнятості Державного центру зайнятості, Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Полтавській та Кіровоградській областях, Департаменту суспільних комунікацій Київської міської державної адміністрації, Департаменту з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами Полтавської обласної державної адміністрації, Управління молоді і спорту Луганської обласної державної адміністрації);

– освітньому процесі – під час розроблення та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Публічна служба» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ).

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що містяться в дисертації. Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, усі сформульовані в ньому положення та висновки обґрунтовано на підставі власних досліджень автора.

Апробація матеріалів дисертації. Основні результати дисертаційного дослідження апробовані автором на науково-практичних конференціях за міжнародною участю, зокрема всеукраїнських, науково-практичних семінарах та круглих столах, серед яких: «Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку» (м. Київ, 25 травня 2018 року); «Публічне управління та публічна служба в Україні: стан проблем та перспективи розвитку» (м. Київ, 7–8 вересня 2018 року); «Прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах: проблеми, сучасні методи, технології забезпечення ефективності» (м. Миколаїв, 22 січня 2018 року); «Модернізація професійної підготовки державних службовців в умовах глобальних викликів та сучасних змін в суспільстві» (м. Київ, 8 липня 2021 року); «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Лісабон, 7 серпня 2021 року).

Публікації. Загальні положення дослідження висвітлено в 12 наукових публікаціях, із них три статті опубліковано в наукових фахових виданнях України з права, одна стаття – у зарубіжному науковому фаховому виданні, окремий підрозділ у колективній монографії, а також п'ять тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій, семінарів і круглих столів, зокрема:

1. Пашко І. С. Процедури дослідження державних політик. *Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики*. Авт. кол.: Л.В. Гонюкова та ін. ; за заг. ред. Л.В. Гонюкової, В.М. Козакова. Київ : НАДУ, 2018. С. 137–173. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/33449>

2. Пашко І. С. Гендерна політика в системі державної служби України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2018. № 3 (90). С. 165–170. (Серія «Державне управління»). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_3_23.

3. Пашко І. С. Характерні риси інституціоналізації державної служби України: реалії та тенденції. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2021. № 3 (19). С. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-3-7392>.

4. Пашко І. С. Тенденції державного управління: Інституціоналізація державної та публічної служб. *Наукові перспективи*. 2021. № 7 (13). С. 107–114. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7\(13\)-107-114](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7(13)-107-114).

5. Pashko I. Implementation of effective gender policy in the system of state service. *Colloquium-journal*. 2021. № 19 (106). С. 4–9. DOI: <https://doi.org/10.24412/2520-6990-2021-19106-4-9>.

6. Пашко І. С. Періодизація державної служби: зміни правового вектору. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 11. С. 749–753. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-11/182>.

7. Пашко І. С. Правове регулювання державної служби як соціального інституту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 575–578. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/142>.

8. Пашко І. С. Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку. *Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяч. 100-річчю держ. служби в Україні (Київ, 25 трав. 2018 р.): у 5 т. Київ, 2018. Т. 2. С. 46–48.

9. Пашко І. С. Правова свідомість державних службовців. *Публічне управління та публічна служба в Україні: стан проблем та перспективи розвитку*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 7–8 верес. 2018 р.). Київ, 2018. Т. 2. С. 350–355.

10. Пашко І. С. Прийняття управлінських рішень в контексті аналізу проблем інституціоналізації державної служби. *Прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах: проблеми, сучасні методи, технології забезпечення ефективності*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (Миколаїв, 8 травня 2018 р.). Миколаїв, 2018. С. 194–200.

11. Пашко І. С. Кореляція інституту державної служби в Україні та країнах Європейського Союзу. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. (Кив; Лісабон, Португалія, 7 серп. 2021 р.). Київ; Лісабон, 2021. С. 49–53.

12. Пашко І. С. Інститут державної служби: місце професійної компетентності у забезпеченні ефективності його роботи. *Модернізація професійної підготовки державних службовців в умовах глобальних викликів та сучасних змін в суспільстві*: зб. тез Міжнар. кругл. столу (Україна – Литовська Республіка, 8 лип. 2021 р.). Київ, 2021. С. 86–87.

Характеристика особистості здобувача. Пашко Ірина Станіславівна 1982 року народження, освіта вища. Закінчила у 2008 році Національну юридичну академію України імені Ярослава Мудрого і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію юриста. З листопада 2023 року по теперішній час здобувач Національної академії внутрішніх справ. На сьогоднішній день є членом Комісії з проведення реорганізації Міністерства розвитку громад та територій України.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Дисертація оформлена згідно з вимогами МОН України.

Структура дисертації відповідає меті, завданням, предмету дослідження і вимогам Міністерства освіти і науки України та має вступ, три розділи, що містять вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел і додатки.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Дослідження правової інституціоналізації державної служби в Україні є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 - Право.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Пашко Ірини Станіславівни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Пашко Ірини Станіславівни «Правова інституціоналізація державної служби в Україні», до разового захисту на здобуття ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 23, проти – немає, таких, що утримались – немає.

Головуючий -
доцент кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
доктор політичних наук,
кандидат юридичних наук, професор

Марина СПИВАК